

Praha 11. 3. 2011

4

Nemocnice v České republice v roce 2010

Hospitals in the Czech Republic in 2010

Souhrn

Koncem roku 2010 bylo v České republice evidováno 189 nemocnic s 62 219 lůžky (z toho 2 231 lůžek pro novorozence, 7 398 lůžek ošetrovatelských). V roce 2010 klesl lůžkový fond nemocnic o 1,2 %. Každé nemocniční lůžko bylo v roce 2010 v průměru využíváno pacienty 253,8 dní z roku, což představuje oproti roku 2009 nepatrný pokles - o 1,7 dnů. V průměru strávil každý pacient v nemocnici o jednu desetinu dne kratší dobu než v roce 2009, tedy je 7,3 dne.

Summary

By the end of the year 2010 there were 189 hospitals in the CR, with 62 219 beds (of that 2 231 newborns' cots and 7 398 nursing care beds). The hospital bed fund diminished in 2010 by 1,2 %. The average bed occupancy in 2010 was 253.8 days, which means slight decrease - by 1.7 days. The average length of stay was 7.3 days.

V České republice bylo k 31. 12. 2010 evidováno 189 nemocnic s 62 219 lůžky (3,6 % lůžek novorozeneckých, 11,9 % ošetrovatelských a 84,5 % lůžek akutní péče). Lůžkový fond fakultních nemocnic (11 zařízení, 15 725 lůžek) představoval 25,3 % z celkového počtu lůžek. Lůžka nemocnic následné péče (30 zařízení, 2 517 lůžek) tvořila 4 % z celkového nemocničního lůžkového fondu, zbylých 70,7 % lůžek připadalo na nemocnice akutní péče.

Změny v roce 2010:

K 30. 6. 2010 zanikla nemocnice Partus, s. r. o. - nemocnice Pardubice.

Tři nemocnice byly v průběhu roku 2010 transformovány z nemocnic akutní péče na nemocnice následné péče, a to:

- SDI, s. r. o., Praha 3
- Nemocnice Dačice, a. s. (došlo také ke změně IČ a zřizovatele)
- Nemocnice Louny, a. s.

Ke změně majitele došlo u:

- Nemocnice Kutná Hora - stala se organizační součástí Oblastní nemocnice Kolín a.s., nemocnice Středočeského kraje
- Nemocnice Vimperk, a. s.
- REHAMEDICA Žacléř, a. s.

Rozdělíme-li všech 189 nemocnic do skupin podle zřizovatele, pak ke konci roku 2010:

- 19 zařízení bylo přímo řízeno Ministerstvem zdravotnictví (27,6 % všech nemocničních lůžek);
- 24 zařízení bylo spravováno krajem (14,7 % všech lůžek);
- 17 zařízení mělo za zřizovatele město nebo obec (6,4 % všech lůžek);
- 121 zařízení bylo privátních - zřizovatel jiná právnická osoba (48,4 % všech lůžek). *Do tohoto počtu bylo zahrnuto také 53 nemocnic - obchodních společností se 100 % podílem veřejného (krajského nebo obecního) majetku. Tato zařízení se podílela na privátním lůžkovém fondu nemocnic 70 %;*
- 3 nemocnice byly zřízeny církevními organizacemi (0,6 % lůžek);
- nemocnice v rezortu ministerstva obrany a spravedlnosti (5 zařízení) měly dohromady 1 415 lůžek, které představovaly jen 2,3 % všech nemocničních lůžek.

Pokud nemocnice rozdělíme dle počtu lůžek, tak zjišťujeme, že

- do skupiny nejmenších nemocnic - s méně než 100 lůžky spadalo 43 zařízení, z čehož 19 z nich tvořily nemocnice následné péče;
- naopak více než 1 000 lůžek mělo 11 nemocnic (z toho 9 fakultních).

Lůžka a jejich využití v roce 2010

V průběhu roku 2010 klesl počet nemocničních lůžek o 1,2 %. Počet akutních lůžek klesl téměř o dvě procenta, počet novorozeneckých lůžek se zvýšil o 45 a již třetím rokem došlo k nárůstu lůžkové kapacity následné ošetrovatelské péče (o 4,2 %).

Tabulka 1

Nemocnice	2009	2010	Rozdíl (+ / -)
Lůžka akutní péče (bez lůžek novorozeneckých)	53 716	52 590	-1 126
Lůžka novorozenecká	2 186	2 231	45
Lůžka následné péče	7 090	7 398	308
Celkem	62 992	62 219	-773

V členění podle oborů se úbytek lůžek nadále týkal především oddělení: očního a radiační onkologie, dále pak stomatologie, nukleární medicíny, léčby popálenin a intenzivní péče. Naopak největší nárůst počtu lůžek byl zaznamenán na odděleních dlouhodobé (intenzivní) ošetrovatelské péče a na samostatných novorozeneckých úsecích.

Využití celkové lůžkové kapacity¹ nemocnic proti předešlému roku nepatrně kleslo, a to o 1,7 dne na 253,8 dne, což bylo způsobeno zejména nižším využitím lůžek akutní péče i lůžek novorozeneckých. Z hlediska ukazatele využití skutečné lůžkové kapacity² v % došlo také k poklesu využití nemocničních lůžek a to o 1,4 procentního bodu. Každé

¹ Využití lůžek ve dnech maximální lůžkové kapacity - jedná se o údaj, který je uváděn ve dnech, jedná se o podíl počtu ošetrovacích dnů a průměrného počtu stanovených lůžek

² Využití lůžek v % skutečné lůžkové kapacity - údaj se uvádí v %, jedná se o podíl ošetrovacích dnů a skutečné lůžkové kapacity

nemocniční lůžko tak bylo v průběhu roku 2010 využito v průměru ze 74,5 %. Tradičně vyšší využití vykazovala jak lůžka novorozenecká, tak zejména lůžka ošetrovatelské následné péče. Průměrná doba pobytu pacienta na lůžku klesla o 0,1 dne a činila 7,3 dne. Pacienti na akutních lůžkách strávili v nemocnicích v roce 2010 v průměru o 0,4 dne méně než v roce předchozím. Naopak průměrná ošetrovací doba na lůžkách následné péče vzrostla o 1,4 dne a činila 44,2 dne.

Tabulka 2

Lůžka	Využití lůžek ve dnech maximální lůžkové kapacity		Využití lůžek v % skutečné lůžkové kapacity		Průměrná ošetrovací doba	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Lůžka akutní péče (bez lůžek novoroz.)	246,5	244,1	73,8	72,2	6,7	6,3
Lůžka novorozenecká	299,1	289,0	84,0	80,9	5,0	5,0
Lůžka následné péče	310,9	312,9	88,7	89,0	42,8	44,2
Celkem	255,5	253,8	75,9	74,5	7,4	7,3

Podle velikosti lůžkového fondu odpovídalo dlouhodobě nejvyšší využití lůžek ve dnech maximální lůžkové kapacity i v % skutečné lůžkové kapacity malým nemocnicím s méně než 100 lůžky (288,7 dní z roku; 81,5 %). Tato zařízení měla v roce 2010 téměř 62 % lůžek vyčleněných pro ošetrovatelskou péči, o kterou vzrůstá rok od roku zájem.

V členění podle zřizovatele měly v roce 2010 nejvyšší využití lůžek v % (využití skutečné lůžkové kapacity) nemocnice přímo řízené MZ (76 %), které poskytují specializovanou a úzce specializovanou péči nejtěžším pacientům. Stejně využití lůžek bylo i u nemocnic spravovaných městem nebo obcí, které však vykazovaly téměř 14 % podíl ošetrovatelských lůžek.

Měřeno počtem ošetrovacích dnů bylo 27,2 % nemocniční lůžkové péče poskytnuto v zařízeních přímo řízených MZ, 15,2 % v krajských nemocnicích, 6,8 % v nemocnicích měst nebo obcí a 48,5 % v privátních zařízeních (zřizovatel fyzická osoba, církev, jiná právnická osoba). Tomu odpovídal i objem lůžkového fondu v těchto skupinách a zhruba ve stejném poměru byly rozděleny i počty hospitalizovaných pacientů (viz Tabulka 3).

Tabulka 3

Zřizovatel	Podíl lůžek v %	Hospitalizovaní			Ošetrovací dny		
		absolutně	podíl v %	na 10 000 obyv. *)	absolutně	podíl v %	na 10 000 obyv. *)
MZ	27,6	597 030	27,7	567,2	4 302 476	27,2	4 087,2
Kraj	14,7	329 424	15,3	312,9	2 407 019	15,2	2 286,6
Město, obec	6,4	137 431	6,4	130,6	1 080 927	6,8	1 026,8
Fyzická osoba, církev, jiná právnická osoba	49,0	1 055 842	49,0	1 003,0	7 662 323	48,5	7 279,0
Ostatní centrální orgány	2,3	35 366	1,6	33,6	338 972	2,1	322,0
Celkem	100,0	2 155 093	100,0	2 047,3	15 791 717	100,0	15 001,6

*) Obyvatelstvo - stav k 30. 9. 2010

Počet hospitalizovaných v akutní nemocniční péči oproti roku 2009 klesl pouze o půl procenta, naopak o 1,3 % vzrostl počet hospitalizovaných pacientů na lůžkách následné ošetrovatelské péče. Objem poskytované lůžkové péče (vyjádřeno počtem ošetrovacích dnů) na akutních lůžkách klesal již od roku 2005, v roce 2010 byl pokles poměrně výrazný, a to o 2,9 %. Nárůst počtu hospitalizovaných na lůžkách ošetrovatelské následné péče se odrazil i v objemu poskytnuté péče (nárůst ošetrovacích dnů o 4,5 %).

Tabulka 4

Rok	Lůžka akutní péče (vč. lůžek novorozeneckých)		Lůžka následné péče	
	hospitalizovaní	ošetrovací dny	hospitalizovaní	ošetrovací dny
2005	2 184 743	15 566 748	49 177	2 141 077
2006	2 144 936	14 997 986	48 209	2 142 882
2007	2 148 518	14 725 767	46 690	2 096 523
2008	2 122 640	14 031 664	48 431	2 047 277
2009	2 120 750	13 910 345	51 098	2 186 439
2010	2 109 839	13 507 103	51 745	2 284 614

Příčin poklesu hospitalizovaných i objemu poskytnuté péče na akutních lůžkách může být mnoho. Vzhledem k tomu, že pokles je dlouhodobý a poměrně pozvolný, lze předpokládat, že souvisí s rozvíjením nových moderních léčebných postupů. Stále častější jsou také zákroky tzv. jednodenní chirurgie, kdy je pacient krátce po zákroku propuštěn do domácího ošetření a do zdravotnického zařízení dochází pouze na kontroly.

Od roku 2007 ÚZIS ČR sleduje údaje o sociálních pobytových službách (na základě zákona č. 108/2006 Sb.). V roce 2010 přibýlo v České republice 6 nových zařízení sociálních pobytových služeb ústavní péče. Počet lůžek se tak oproti roku 2009 zvýšil o téměř 20 %, počet klientů o 29 % a objem poskytnuté péče na těchto lůžkách vzrostl o 10 % (viz příloha).

Závěr

V roce 2010 došlo k dalšímu snížení nemocničního lůžkového fondu. Pokles se týkal zejména lůžek akutních, na kterých došlo i k dalšímu snížení objemu poskytnuté péče. Pozitivním jevem je však snížení průměrné ošetrovací doby na akutních lůžkách.

V průběhu roku 2010 naopak došlo k nárůstu počtu lůžek následné péče a v souvislosti se zvýšením objemu na nich poskytnuté péče vzrostlo i jejich využití.

Lůžka novorozenecká zaznamenala v roce 2010 opětovný nárůst, nicméně jejich využití nepatrně kleslo, patrně protože se narodilo méně dětí než v letech 2008 a 2009.³

Vypracovala: Mgr. Romana Malečková

³ Porovnání počtu narozených v 1. až 3. čtvrtletí let 2008, 2009 a 2010

1. Lůžkový fond nemocnic ČR v roce 2010

Zdravotnictví celkem

Obor	Lékaři	Lůžka	Hospitali- zovaní	Využití lůžek	Ošetř. doba
Interní	1 716,74	10 827	409 095	272,0	7,2
Kardiologický	235,86	896	56 612	261,6	4,1
Revmatologie	17,40	98	1 919	254,2	13,0
Diabetologický	23,40	57	1 747	295,5	9,6
Gastroenterologický	34,43	165	6 647	271,1	6,7
Klinické farmakologie	7,05	27	1 072	276,3	7,0
Geriatrický	35,89	377	6 262	277,4	16,5
Infekční	159,97	1 427	39 404	185,9	6,8
Tbc a respiračních nem.	209,53	1 498	39 687	233,0	8,9
Nervový	517,53	3 124	112 716	255,9	7,1
Psychiatrický	162,80	1 374	18 781	274,7	20,2
Nemoci z povolání	2,74	24	590	124,8	5,1
Dětský vč. novoroz.	764,79	4 815	270 299	231,1	4,1
Ženský vč. novoroz.	887,57	5 585	307 608	222,3	4,1
Samost. novoroz.úseky	150,90	927	45 834	316,3	6,4
Chirurgický ¹⁾	1 437,50	8 885	376 770	241,7	5,7
Neurochirurgický	173,10	705	28 327	270,4	6,7
Plastické chirurgie	59,87	289	12 776	185,1	4,2
Kardiochirurgický	234,51	633	16 263	240,5	9,4
Traumatologický	160,31	665	32 579	272,7	5,6
AR	731,34	913	32 591	276,7	7,7
Ortopedický	548,99	3 020	129 398	250,6	5,8
Urologický	281,66	1 620	83 131	236,9	4,6
Ušní, nosní, krční	307,93	1 506	80 328	203,8	3,9
Foniatrický	1,10	20	680	227,4	6,7
Oční	212,73	915	35 097	130,3	3,5
Stomatologický	37,60	198	7 467	179,2	4,8
Kožní	126,48	826	18 516	240,9	10,7
Klinické onkologie	82,56	397	17 855	257,2	5,7
Radiační onkologie	117,22	920	25 003	242,3	8,9
Nefrologický	22,75	106	581	252,4	5,6
Klinické hematologie	52,35	181	4 152	268,8	11,3
Protetický	0,50	30	282	163,0	17,3
Rehabilitační	159,73	1 671	29 919	285,9	15,9
Nukleární medicíny	10,10	103	2 709	206,2	7,8
Léčba popálenin	30,93	137	2 786	246,2	12,1
Intenzivní péče	103,38	289	21 266	271,2	3,7
DIP a DIOP ²⁾	22,05	224	780	251,3	62,7
Pracovní lékařství	1,30	18	554	260,1	8,5
Následné ošetř. péče	316,59	6 727	45 462	314,8	46,1
Celkem	10 159,18	62 219	2 155 093	253,8	7,3

¹⁾ Chirurgie: včetně hrudní chirurgie, cévní chirurgie, dětské chirurgie

²⁾ DIP = dlouhodobá intenzivní péče, DIOP = dlouhodobá intenzivní ošetrovatelská péče

2. Meziroční změny počtu lůžek a objemu poskytované péče v nemocnicích ČR

Zdravotnictví celkem

Obor	Lůžka			Ošetřovací dny		
	2009	2010	index změny	2009	2010	index změny
Interní	11 142	10 827	97,2	3 006 112	2 944 323	97,9
Kardiologický	895	896	100,1	242 475	234 406	96,7
Revmatologie	98	98	100,0	27 883	24 912	89,3
Diabetologický	57	57	100,0	16 624	16 844	101,3
Gastroenterologický	164	165	100,6	45 627	44 733	98,0
Klinické farmakologie	27	27	100,0	7 876	7 461	94,7
Geriatrický	372	377	101,3	103 500	103 497	100,0
Infekční	1 501	1 427	95,1	283 706	266 330	93,9
Tbc a respiračních nem.	1 553	1 498	96,5	362 661	352 265	97,1
Nervový	3 136	3 124	99,6	821 344	801 497	97,6
Psychiatrický	1 383	1 374	99,3	384 812	378 929	98,5
Nemoci z povolání	24	24	100,0	5 193	2 994	57,7
Dětský vč. novoroz.	4 877	4 815	98,7	1 170 302	1 111 994	95,0
Ženský vč. novoroz.	5 679	5 585	98,3	1 300 899	1 249 580	96,1
Samost. novoroz.úseky	873	927	106,2	280 988	294 474	104,8
Chirurgický ¹⁾	9 119	8 885	97,4	2 278 497	2 159 193	94,8
Neurochirurgický	690	705	102,2	195 751	190 115	97,1
Plastické chirurgie	298	289	97,0	62 275	53 508	85,9
Kardiochirurgický	642	633	98,6	150 675	152 211	101,0
Traumatologický	671	665	99,1	183 560	181 352	98,8
AR	914	913	99,9	257 138	252 260	98,1
Ortopedický	2 951	3 020	102,3	740 064	750 367	101,4
Urologický	1 651	1 620	98,1	387 238	384 474	99,3
Ušní, nosní, krční	1 579	1 506	95,4	324 544	309 317	95,3
Foniatrický	20	20	100,0	5 214	4 547	87,2
Oční	1 049	915	87,2	144 272	122 379	84,8
Stomatologický	213	198	93,0	35 209	35 472	100,7
Kožní	865	826	95,5	207 035	198 995	96,1
Klinické onkologie	395	397	100,5	105 569	101 580	96,2
Radiační onkologie	978	920	94,1	226 811	223 679	98,6
Nefrologický	109	106	97,2	29 739	27 133	91,2
Klinické hematologie	170	181	106,5	47 260	47 092	99,6
Protetický	30	30	100,0	5 547	4 890	88,2
Rehabilitační	1 643	1 671	101,7	459 706	475 305	103,4
Nukleární medicíny	109	103	94,5	20 885	21 241	101,7
Léčba popálenin	153	137	89,5	34 028	33 731	99,1
Intenzivní péče	313	289	92,3	89 327	77 631	86,9
DIP a DIOP ²⁾	38	224	589,5	5 520	48 921	886,3
Pracovní lékařství	18	18	100,0	4 447	4 682	105,3
Následné ošetř. péče	6 631	6 727	101,4	2 041 991	2 097 403	102,7
Celkem	62 992	62 219	98,8	16 096 784	15 791 717	98,1

¹⁾ Chirurgie: včetně hrudní chirurgie, cévní chirurgie, dětské chirurgie

²⁾ DIP = dlouhodobá intenzivní péče

DIOP = dlouhodobá intenzivní ošetrovatelská péče, kódy oddělení zavedeny v roce 2009 a 2010

3. Využití lůžkového fondu nemocnic v České republice v roce 2010

Zdravotnictví celkem

a) podle velikosti lůžkového fondu

Zařízení s počtem lůžek	Počet zařízení	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetrovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	z toho lůžka násl. a oš. péče	% lůž. násl. a oš. péče z celku
-99	43	288,7	81,5	16,4	3,7	2 193	1 353	61,7
100-199	49	273,1	76,5	10,2	3,1	7 192	2 862	39,8
200-299	25	260,7	75,4	7,1	2,3	6 014	596	9,9
300-499	38	246,8	73,1	6,4	2,4	14 850	1 057	7,1
500-699	14	250,3	72,4	6,6	2,5	8 005	631	7,9
700-999	9	249,7	73,9	7,4	2,6	7 735	612	7,9
1 000+	11	247,9	75,0	7,1	2,4	16 230	287	1,8
Celkem	189	253,8	74,5	7,3	2,5	62 219	7 398	11,9

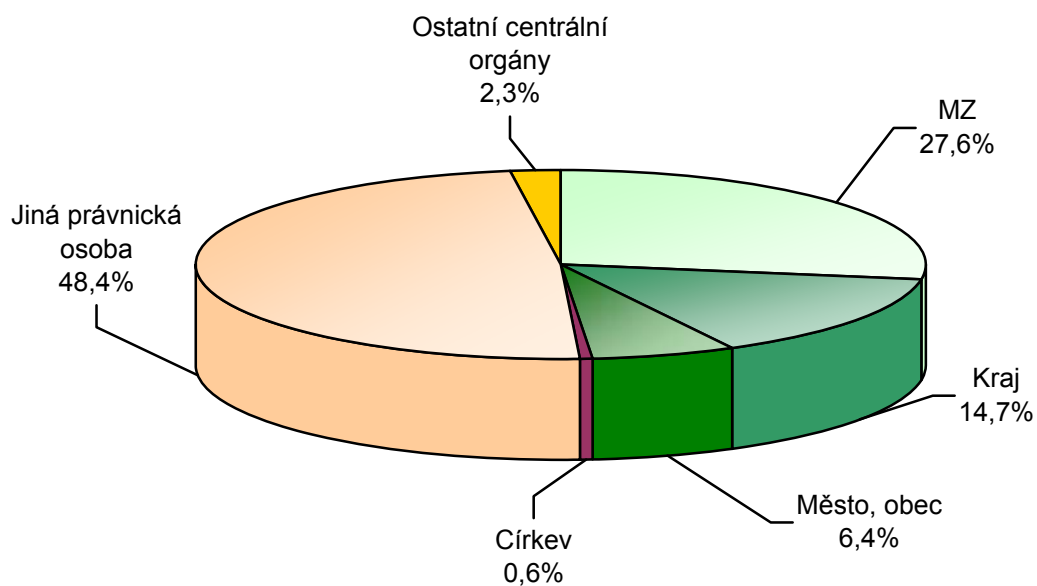
b) podle zřizovatele

Zřizovatel	Počet zařízení	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetrovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	z toho lůžka násl. a oš. péče	% lůž. násl. a oš. péče z celku
MZ	19	250,7	76,0	7,2	2,3	17 161	372	2,2
Kraj	24	264,4	75,2	7,3	2,4	9 165	1 259	13,7
Město, obec	17	269,6	76,0	7,9	2,5	3 999	580	14,5
Církev	3	227,3	77,6	13,9	13,9	352	145	41,2
Jiná právnická osoba	121	251,2	73,6	7,2	2,6	30 127	4 944	16,4
Zdravotnictví bez ost. centr. orgánů	184	254,1	74,7	7,3	2,5	60 804	7 300	12,0
Ostatní centrální orgány	5	238,5	69,4	9,6	4,2	1 415	98	6,9
Zdravotnictví celkem	189	253,8	74,5	7,3	2,5	62 219	7 398	11,9

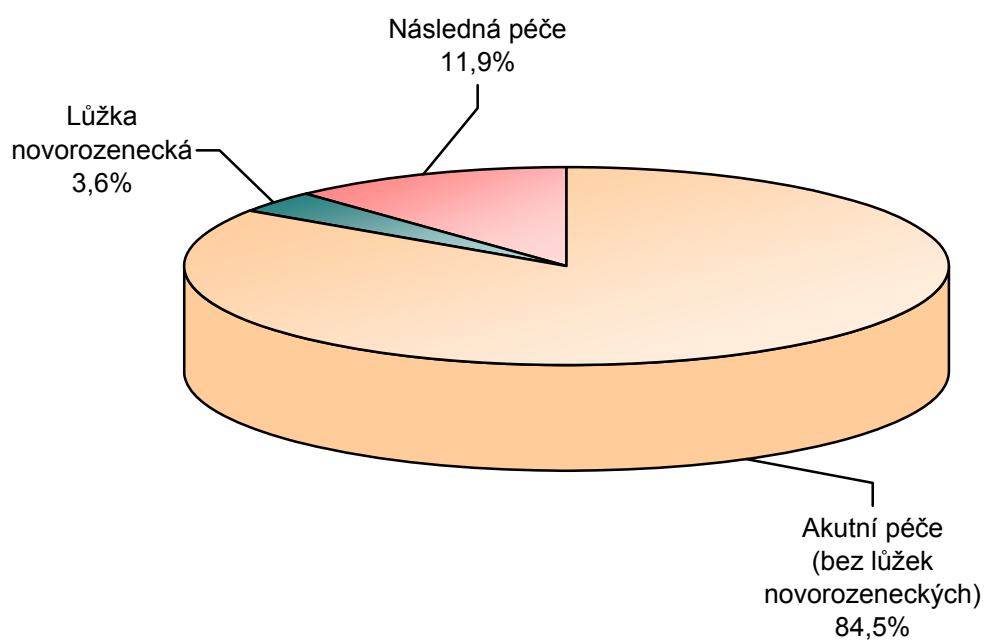
c) podle druhu poskytované péče

Druh péče	Počet lůžek	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetrovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu
Akutní péče (bez lůžek novorozeneckých)	52 590	244,1	72,2	6,3	2,4
Lůžka novorozenecká	2 231	289,0	80,9	5,0	1,2
Následná péče	7 398	312,9	89,0	44,2	5,4
Celkem	62 219	253,8	74,5	7,3	2,5

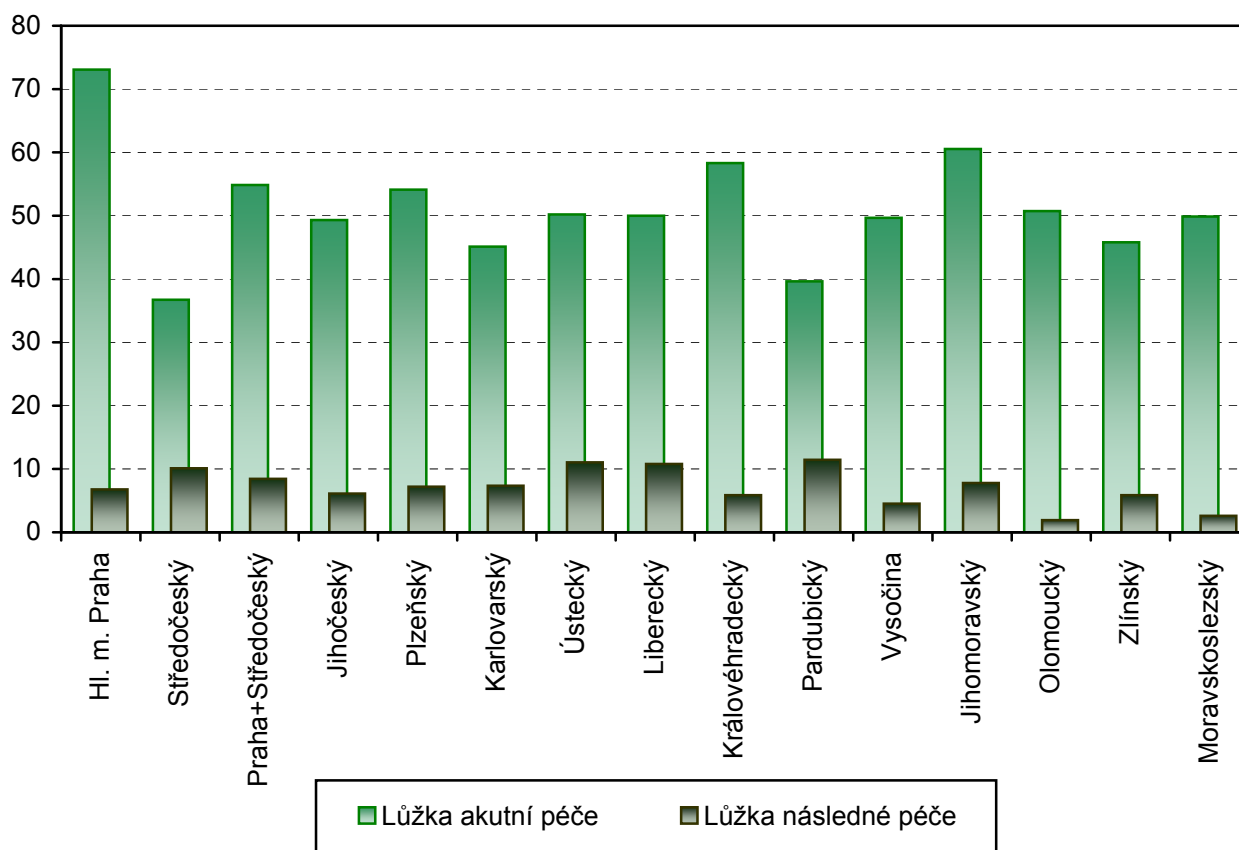
Rozložení nemocničních lůžek podle zřizovatele v roce 2010

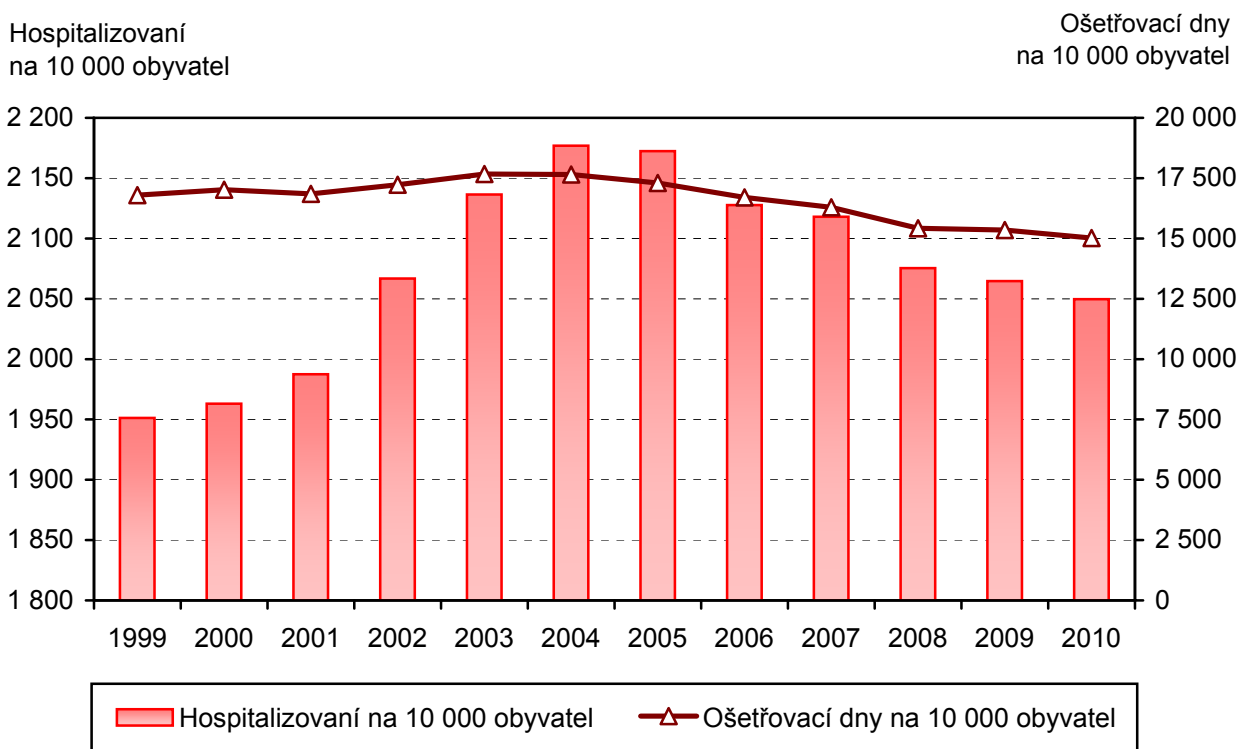
Rozložení nemocničních lůžek podle druhu poskytované péče v roce 2010

Nemocniční lůžka akutní a následné péče (na 10 000 obyvatel) - rok 2010

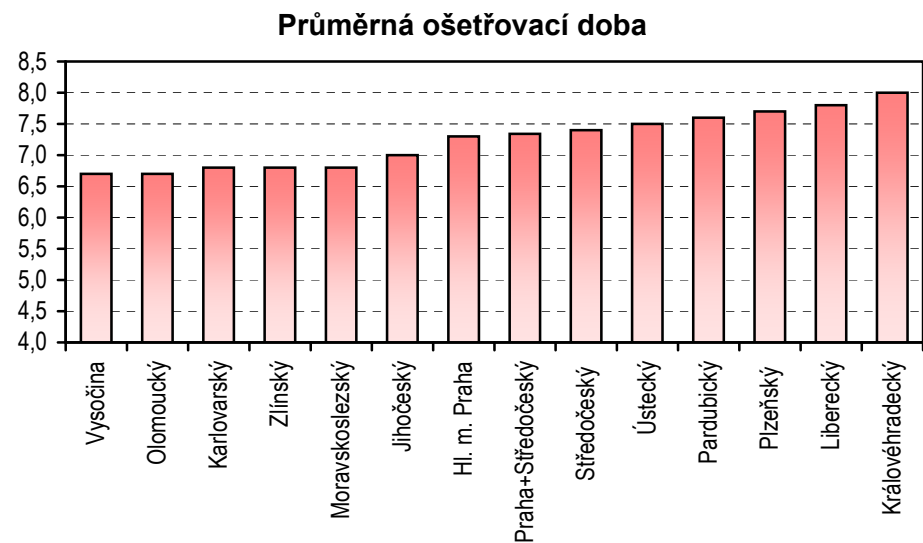
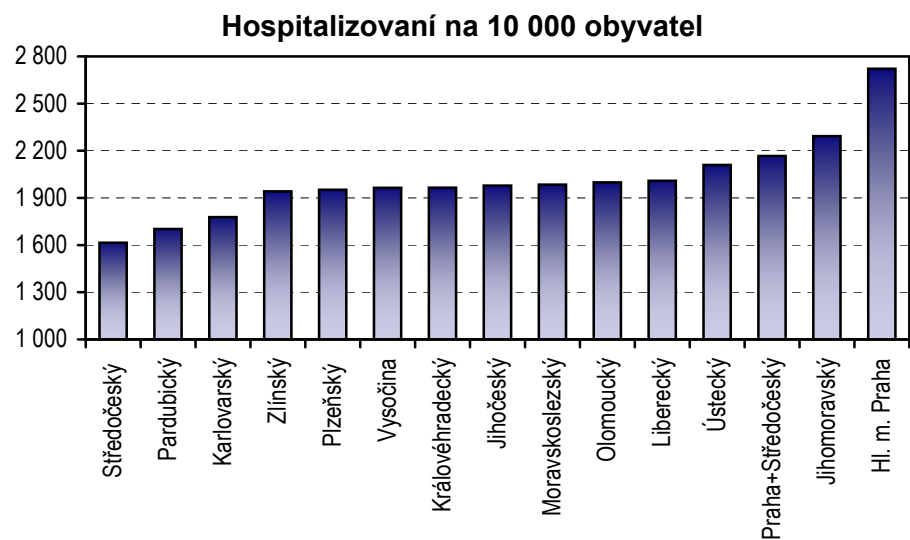
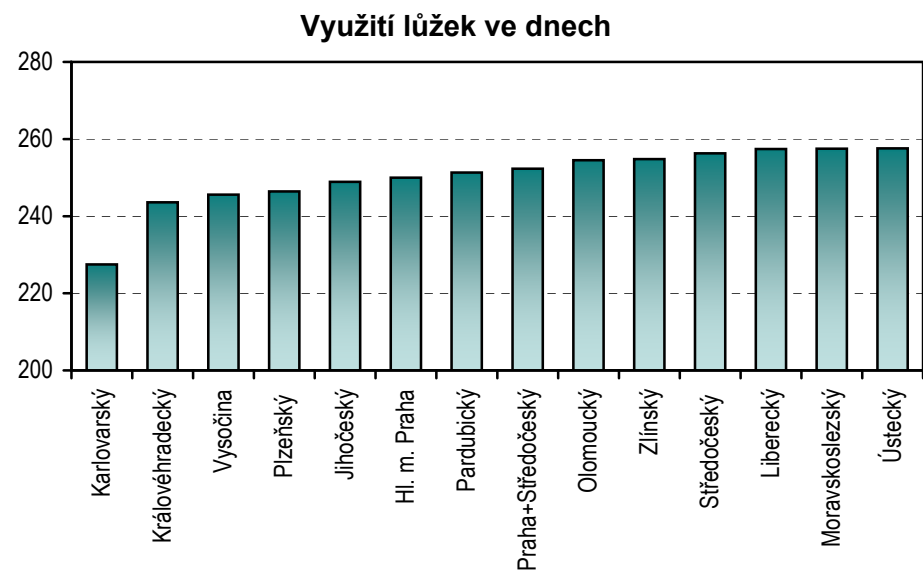
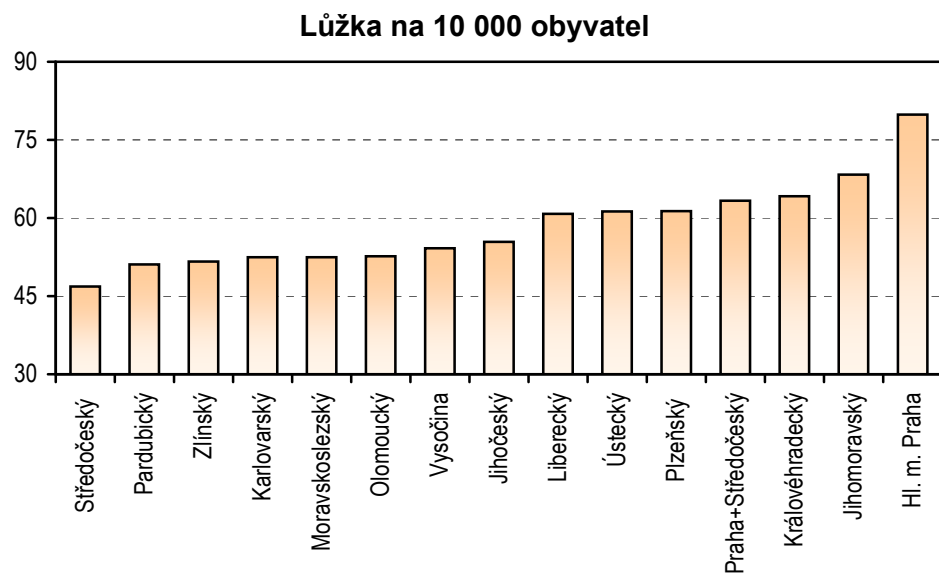

Vývoj počtu hospitalizovaných a objemu poskytované nemocniční péče v letech 1999–2010

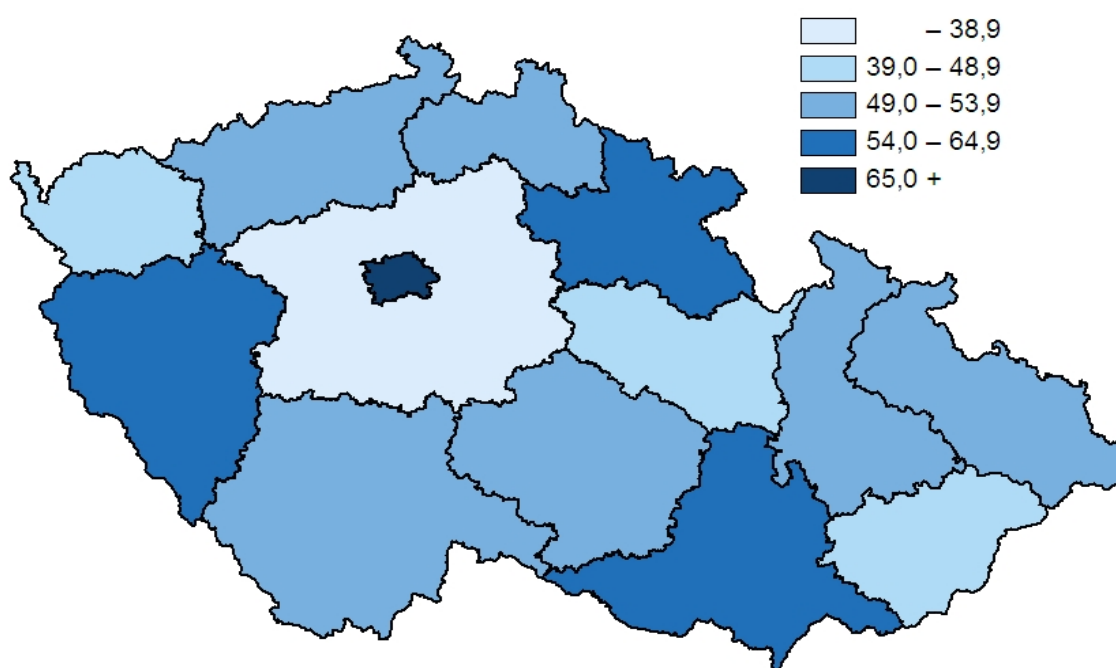

Lůžkový fond nemocnic České republiky a jeho využití v roce 2010

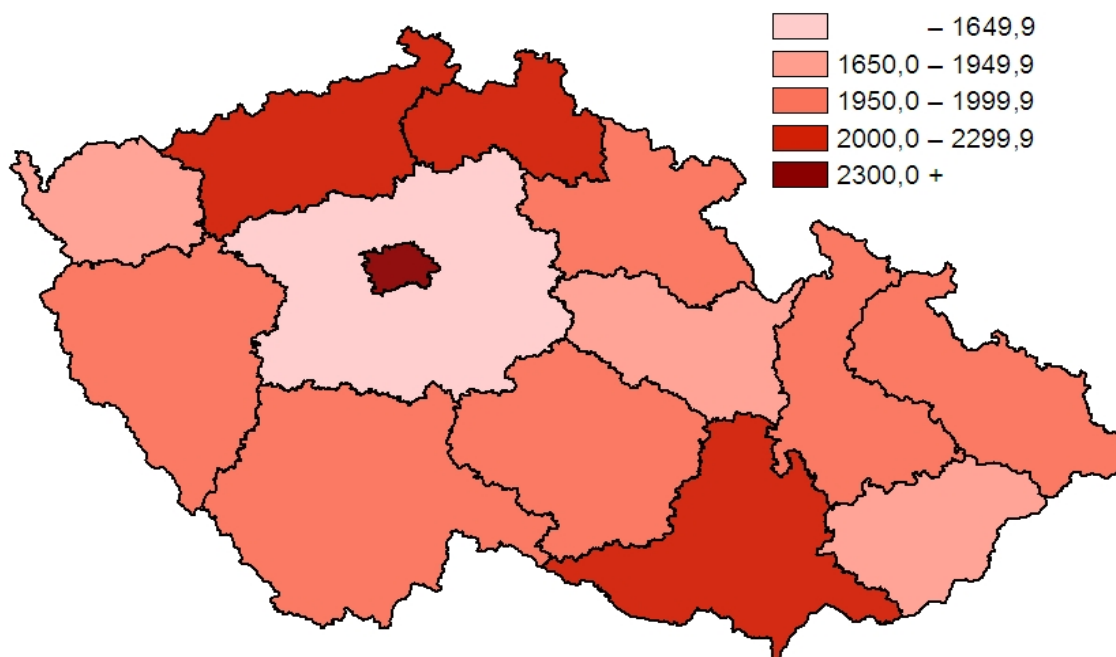
Zdravotnictví celkem

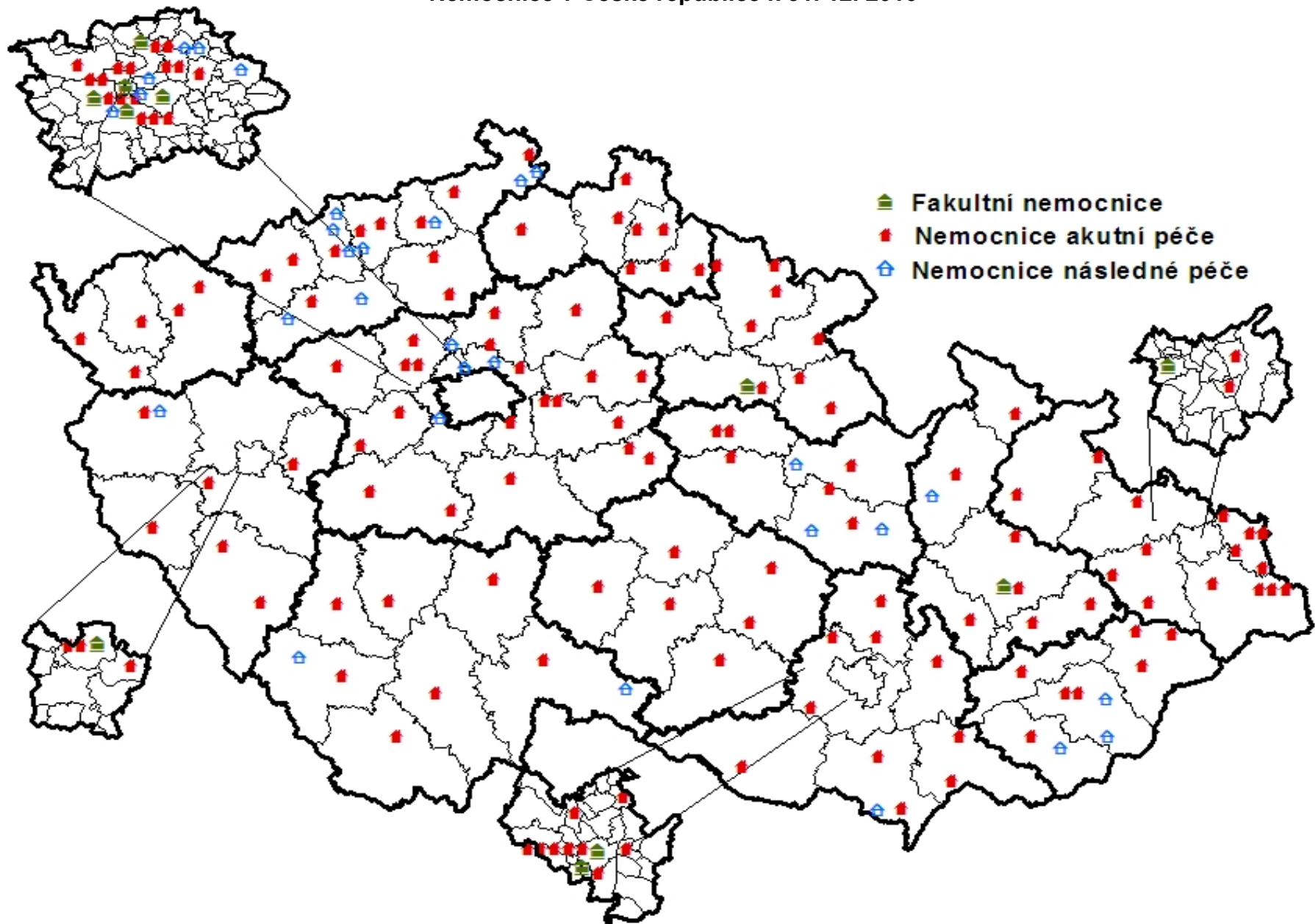
Akutní lůžka v nemocnicích na 10 000 obyvatel k 31. 12. 2010

Hospitalizovaní na akutních lůžkách v nemocnicích na 10 000 obyvatel k 31. 12. 2010

Nemocnice v České republice k 31. 12. 2010

4. Sociální pobytové služby v ČR v roce 2009 a 2010

Kraj	Počet zařízení	Počet lůžek	Počet klientů	Počet ošetřovacích dnů
2009				
Hlavní město Praha	8	99	249	28 830
Středočeský	7	84	170	15 504
Jihočeský	6	69	88	16 182
Plzeňský	10	231	452	85 597
Karlovarský	3	60	72	13 732
Ústecký	7	111	212	28 418
Liberecký	3	9	25	2 216
Královehradecký	2	30	27	7 186
Pardubický	5	87	160	22 910
Vysočina	4	56	178	21 669
Jihomoravský	5	39	93	9 002
Olomoucký	2	63	157	22 895
Zlínský	2	54	134	17 116
Moravskoslezský	9	208	650	63 753
Česká republika	73	1 200	2 667	355 010
2010				
Hlavní město Praha	10	107	288	22 311
Středočeský	12	157	220	29 851
Jihočeský	6	84	384	16 487
Plzeňský	11	286	692	104 900
Karlovarský	4	91	120	20 440
Ústecký	5	140	205	32 730
Liberecký	3	9	24	1 985
Královehradecký	2	30	101	8 094
Pardubický	5	92	145	21 820
Vysočina	5	56	166	22 845
Jihomoravský	4	43	110	7 520
Olomoucký	2	76	76	13 186
Zlínský	2	62	157	19 836
Moravskoslezský	8	205	753	68 712
Česká republika	79	1 438	3 441	390 717